

چشم انداز پرورشی مدرسه

نویسنده: فریدی اسفنجانی

www.ketabir

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : چشم‌انداز پرورشی مدرسه/ مولف جعفر فریدی اسفنجانی.
مشخصات نشر : تبریز: اختر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۴۶۶-۶ : ۶۵۰۰۰ ریال
جمعیت بهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابخانه.
موضوع : مدرسه‌ها -- ایران -- برنامه‌های فرهنگی
موضوع : آموزش و پرورش -- ایران -- برنامه‌های فرهنگی
رده بندی کتابخانه : ۱۳۹۲ ف/۳۶۰۷LB چ ۵
رده بندی دیی : ۸۹۰۹۵۵/۳۷۱
شماره کتابخانه : ۳۳۳۳۲۹۱

چشم‌انداز پرورشی مدرسه
مولف: جعفر فریدی اسفنجانی
Faridi.2012@yahoo.com

چاپ اول: پائیز ۱۳۹۲ / ۱۶۰ صفحه/ قطع رقعی/ شمارگان: ۱۰۰۰
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۴۶۶-۶

مرکز فروش: تبریز- اول خیابان طالقانی، نشر اختر
تلفن: ۰۴۱۱-۵۵۵۵۳۹۳
قیمت: ۶۵۰۰ تومان

امام خمینی (ره):

آن چیزی که در رأس همه امور هست برای همه ماها اول تهذیب نفس است و در خلال او تهذیب مردم است. اگر انسان خودش مهذب نباشد می‌تواند دیگران را تهذیب کند، حرف اثر ندارد. موضوع تربیت انسان است و به هر چه مورد حیوانات انجام می‌شود نوعی عادت دادن و دست آموز کردن است.

آبراهام مزلو می گوید:

انسان عامل اصلی مشکلات جهان است. طوری که با اصلاح او همه چیز اصلاح می‌گردد. تربیت مهم ترین کار بشر در همه‌ی زمان‌ها بوده است. تربیت امری است که فرد خودش باید برآورد که تربیت شود و به عبارتی می‌توان گفت تربیت جوشش از درون است نه انتقال از بیرون. وظیفه‌ی مربی پرورشی این است که موقعیت مناسب را فراهم کند تا دانش آموز از درون بجوشد و خود را تغییر بدهد.

فهرست مطالب

صفحه

موضوع

بخش اول: کلیات پرورش	۱۰
پیشگفتار	۱۲
مقدمه	۱۴
فصل یکم: امور تربیتی و عملکرد آن	۱۴
امور تربیتی و عملکرد آن	۱۴
تاریخچه تشکیل امور تربیتی و ساختار آن	۱۵
اهداف امور تربیتی	۱۶
راهکارهای پیشنهادی	۱۷
چهارچوب و اهمیت پرورشی مدرسه	۲۰
معلم و پرورش	۲۱
جای خالی پرورشی	۲۳
هویت مربی پرورشی	۲۳
دانستنی های مربی پرورشی	۲۴
تعریف مربی پرورشی در دبستان	۲۴
تعریف مربی پرورشی در دوره متوسطه اول	۲۵
تعریف مربی پرورشی در دوره متوسطه دوم	۲۵
مربی پرورشی و انتخاب دوره آموزشی	۲۵
مربی پرورشی در بدو ورود به مدرسه	۲۵
مربی پرورشی و مدیر مدرسه	۲۶
مربی پرورشی و دبیران	۲۷
مربی پرورشی و دانش آموزان	۲۷
ویژگی های مربی پرورشی از دیدگاه قرآن	۳۱
اتاق مربی پرورشی	۳۱
فصل دوم: تربیت بدنی و ورزش	۳۲
تربیت بدنی و ورزش	۳۲

۳۳	اهداف درس تربیت بدنی
۳۴	چرا باید در مدرسه ورزش کرد؟
۳۵	اهداف تربیت بدنی در تعلیم و تربیت کودکان
۳۵	روشهای آموزش مهارتهای ورزشی در مدارس
۳۶	زنگ ورزش-زنگ سلامت
۳۸	منتهیادان

فصل سوم : مشاوره در مدرسه

۴۰	تعریف و اهمیت مشاوره و راهنمایی
۴۱	تعریف راهنمای مشاوره
۴۲	تعریف مشاوره
۴۲	اهداف مشاوره
۴۳	ضرورت فعالیتهای راهنما و مشاوره و راهنمایی
۴۵	نقش مشاوره در مدارس
۴۶	نقش مشاوران در تامین بهداشت دانش آموزان
۴۸	وظایف و مسئولیتهای مشاوران
۵۰	وظایف کادر آموزشی و اداری مدرسه قبل مشاوره و راهنمایی

فصل چهارم : بهداشت و سلامتی

۵۲	شرح وظایف مربیان بهداشت مدارس
۵۳	تعریف بهداشت مدارس
۵۴	راهنماهای اساسی برای تحقق اهداف بهداشت مدارس
۵۷	اصول کلی خدمات بهداشت مدارس
۵۷	اهداف آموزش بهداشت مدارس

فصل پنجم : رسالت پرورشی مدرسه

۵۸	رسالت پرورشی مدرسه
۵۸	عوامل تحول دینی در نوجوانان و جوانان
۶۰	اهداف و غایات تربیت دینی
۶۲	ارتباط دین و عقل در تربیت دینی دانش آموزان
۶۳	اصول و روش های تربیتی
۶۴	اصول تربیت دینی
۶۸	"حیات طیبه" غایت تربیت
۶۹	پرورش اخلاقی دانش آموزان
۷۰	تقویت ارزشهای اخلاقی در دانش آموزان
۷۳	نقش آموزش و پرورش در تقویت ارزشهای اخلاقی
۷۵	آموزش مسئولیت پذیری

۷۶	روشهای رشد ارزشهای اخلاقی از راه پرورش اجتماعی
۷۹	نقش فعالیتهای پرورشی مدرسه در تربیت اجتماعی کودکان و نوجوانان
۸۱	تربیت اجتماعی و توسعه فرهنگی و اجتماعی
۸۲	هدف های روانی و اجتماعی تربیت اجتماعی
	بخش دوم: فعالیتهای عملی و تجربی پرورشی
۸۶	الگوی پرورشی (۱)-قانون پنج چشمه
۸۸	الگوی پرورشی (۲)-گروه بندی
۹۰	الگوی پرورشی (۳)-خلافت
۹۳	الگوی پرورشی (۴)-رفیقان دیوانی
۹۵	الگوی پرورشی (۵)-کتاب پرستانه
۹۷	الگوی پرورشی (۶)-نامه های شمع
۹۸	الگوی پرورشی (۷)-نمایش کوتاه
۹۹	الگوی پرورشی (۸)-سخنرانی و دفاع ای
۱۰۱	الگوی پرورشی (۹)-نمایش صبحگاه
۱۰۵	الگوی پرورشی (۱۰)-آموزش احکام
۱۰۷	الگوی پرورشی (۱۱)-اجرای سوگند پرچم
۱۰۸	الگوی پرورشی (۱۲)-اردوهای تربیتی و آموزشی
۱۱۳	الگوی پرورشی (۱۳)-ساماندهی مراسم صبحگاه
۱۱۵	الگوی پرورشی (۱۴)-مانوس کردن دانش آموزان با وجود مباحث امام زمان (عج)
۱۲۲	الگوی پرورشی (۱۵)-قرآن و ادعیه
۱۲۲	الگوی پرورشی (۱۶)-نماز جماعت
۱۲۷	الگوی پرورشی (۱۷)-حضور در راهپیمایی ها
۱۲۸	الگوی پرورشی (۱۸)-نشورهای دانش آموزی
۱۳۳	الگوی پرورشی (۱۹)-بازگشایی مدارس و هفته دفاع مقدس
۱۳۴	الگوی پرورشی (۲۰)-کتابخانه مدرسه
۱۴۰	الگوی پرورشی (۲۱)-بازی های پرورشی
۱۵۶	منابع

پیشگفتار:

آنچه مسلم است اینکه زندگی انسانها در کنار یکدیگر بدون تعامل و سازگاری مشکل آفرین خواهد بود. لذا جریان تربیت در پی آن است که انسانها را به آنچه که مایه یک حیات خوب و مناسب توأم با ثبات می‌باشد آشنا گرداند و انسانها را در مسیر رشد و ارتقا قرار دهد که در پرتو آن بتوانند به حیات موثر خویش ادامه دهند. در گذشته این کار به عهده نهاد خانواده بود و سایر نهادها نقش پررنگی در این خصوص ایفا نمی‌کردند. بر اثر دگرگونی‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی که در جوامع بشری ایجاد گردید نقش و بافت خانواده تغییر گرفت و از این به بعد بخش عظیمی از این وظیفه [تربیت نسلها] بر عهده نهاد آموزش و پرورش قرار گرفت. آموزش و پرورش نیز جهت انجام آن در قالب برنامه درسی و محتوای کتاب درسی سعی در تحقق اهداف خویش برآمد. اما به زودی متوجه گردید که این بعد به تنهایی قادر به تحقق بخشیدن به هدفهای عالی انسانی که مورد نظر تربیت می‌باشد نخواهد بود بر این اساس است که فعالیت‌های تربیتی - اجتماعی و فوق برنامه در کنار جریان رسمی آموزش و پرورش جایگاه خویش را باز می‌نماید به همین خاطر بوده است که در دانشگاه‌ها برای برخی رشته‌های مرتبط با فعالیت‌های امورتربیتی، روشی جهت آشنایی آنان مورد نظر گرفته شده است.

در سالهای نخست پیروزی انقلاب اسلامی، نهاد « امور تربیتی » با هدف گسترش و تعمیق ارزشهای انقلاب اسلامی در نظام آموزش و پرورش کشور شروع به شکل گیری کرد و بر همین اساس شهیدان رجایی و باهنر در دوران تصدی وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۳۵۹ شمسی اقدام به تاسیس ستادهای امور تربیتی در مدارس کردند تا دانش‌آموزان را به ارزشهای اسلامی ترغیب کنند.

می‌دانیم مسأله تعلیم و تربیت بزرگترین مسأله جامعه است به طوری که ممالک متمدنی، ترقی و تعالی خود را مرهون داشتن آموزش و پرورش متمدنی می‌دانند و ممالک عقب مانده نیز به این دلیل عقب افتاده‌اند که فعالیت دستگاه تربیتی آنان ضعیف و هماهنگ با سایر دستگاه‌ها نبوده است.

کانون مسأله: در جهان دو کار مهم در پیش روی بشر قرار دارد که یکی از آن‌ها تعلیم و تربیت است. دومی حکومت، بعد خود او توضیح می‌دهد، دومی هم که حکومت باشد در حقیقت نوعی آموزش و تعلیم و تربیت مردم است. حاکم از مردم کارهایی را می‌خواهد که انجام دهد و بر عکس از کارهایی ایشان را نمی‌می‌کند، پس تعلیم و تربیت اساسی‌ترین کار در زیر آسمان است. (طوسی: ۱۳۷۸)

جعفر فریدی

کارشناس ارشد علوم تربیتی

مقدمه:

اگر در مدرسه‌ای عامل پرورشی وجود ندارد یا غیر فعال است نگاه ما به او باید مثل نگاه به مدرسه‌ای باشد که در آن معلم وجود ندارد. (مقام معظم رهبری)

فعالتهای پرورشی و تربیتی فراتر از برگزاری یک سری مسابقات، و راه اندازی گنجینه سرود و تأثر و یا حتی برگزاری نماز جماعت و مراسم صبحگاه می‌باشد. این نگاه که پرورشی و تربیتی را در امور فوق خلاصه نمائیم یک نگاه بسیار ناچیز به برنامه‌های پرورشی می‌باشد. فعالیتها و برنامه‌های تربیتی و پرورشی باید در متن همه‌ی برنامه‌های آموزشی و تربیتی مدرسه و محدود به یک یا چند عنوان خاص نباشد. هر چند که برنامه‌هایی از قبیل برگزاری نماز جماعت، اجرای مراسم صبحگاه و اجرای مسابقات نیز جزء برنامه‌های پرورشی مدرسه باشد اما باید توجه داشت که تمامی برنامه‌ها، فعالیتها، رفتارها، گفتارها، تعاملات و تصمیمات مدیر، معلم و دانش آموز یا بین دانش آموز و مدیر و یا بین معاون و دانش آموز و... و حتی روش آموزش معلم، عدم توانایی در یادگیری یک یا چند درس توسط دانش آموز، مشکلات روحی و روانی و جسمی دانش آموز، نحوه‌ی برخورد همه‌ی عوامل حتی سرایدار مدرسه با دانش آموزان و نحوه‌ی گفتگوی عوامل مدرسه (مدیر، معاونین، معلمین و مسئولان...) نحوه پوشش عوامل مدرسه و اعمال و رفتار آنها همه و همه برنامه‌های پرورشی مدرسه است که باید مورد توجه قرار گیرد. از طرفی متولی این برنامه‌ها فقط نمی‌تواند حوزه پرورشی باشد بلکه مشارکت همه‌ی عوامل مؤثر بر تربیت دانش آموز در مدرسه را می‌طلبد. تا آنجا که وظیفه اصلی معلم اول تربیت است بعد آموزش. ^۱چرا که شخم در زمین سوره زار نتیجه‌ای نخواهد داشت. اول بایستی دل انسان صاف و هموار شود تا گفتار و رفتار عالیله انسانی مربی؛ در وجود انسانی مربی پذیرا گردد.